

z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, na której obszarze wnioskodawca ma miejsce swego zamieszkania albo pobytu.

(2) Jeżeli wnioskodawca nie ma na obszarze *zadnej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron miejsca zamieszkania ani pobytu, wystarcza zaSwiadczenie wydane lub uwierzytelnione przez przedstawicielstwo dyplomatyczne lub konsularne jego państw.

(3) Sąd, który ma rozstrzygn[^]ć wniosek o tymczasowe zwolnienie od kosztów może zwrócić* si[§] o dodatkowe wyja[§]nienia do organu, który zaSwiadczenie wystawił.

Artykuł 20

(1) Obywatel jednej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron może wniosek o tymczasowe zwolnienie od kosztów, jak również* wniosek o wyznaczenie obrońcy do prowadzenia sprawy skierowany do s[^]du drugiej Umawiaj[^]cej si[§] Strony zgłosić do protokołu w s[^]dzie właściwym dla miejsca jego zamieszkania lub pobytu. Sąd ten przesyła właściwemu sadowi drugiej Strony protokół oraz zaSwiadczenie przewidziane w artykule 19 ust[^]p 1 i inne złożone przez wnioskodawca zat[^]czniki.

(2) Jednocześnie z wnioskiem o tymczasowe zwolnienie od kosztów może być przyj[^]ty do protokołu pozew lub inny wniosek.

b) Przepisy szczególne dla spraw rodzinnych

Artykuł 21

Forma zawarcia małżeństwa

(1) Forma zawarcia małżeństwa podlega prawu tej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, na której obszarze małżeństwo zostaje zawarte.

(2) Forma małżeństwa zawartego przed uprawnionym przedstawicielem dyplomatycznym lub konsularnym podlega prawu państwa wysylaj[^]cego przedstawiciela.

Artykuł 22

Stosunki osobiste i majątkowe małżonków

(1) Stosunki osobiste i majątkowe małżonków podlegaj[^] prawu tej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, której S3 obywatelami.

(2) Jeżeli jeden z małżonków jest obywatelem jednej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, drugi zaś obywatelem drugiej Strony, wówczas ich stosunki osobiste i majątkowe podlegaj[^] prawu tej Strony, na której obszarze mają oni miejsce zamieszkania.

(3) Jeżeli w wypadku przewidzianym w ust[^]pie 2 jeden z małżonków zamieszkuje na obszarze jednej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, drugi zaś na obszarze drugiej Strony, wówczas ich stosunki osobiste i majątkowe podlegaj[^] prawu tej Strony, na której obszarze mieli oni ostatnie wspólne miejsce zamieszkania.

(4) Postanowienia ust[^]ppów 2 i 3 nie dotyczą umów majątkowych malienskich. Dla umów tych właściwe jest prawo tej Umawiaj[^]cej si[§] Strony, na której obszarze zostały one zawarte.

Artykuł 23

Rozwód

(1) Dla rozvodu właściwe S3 prawo i s[^]dy tej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, której obywatelami S3 małżonkowie w chwili wniesienia pozwu. Jeżeli małżonkowie

b[^]d[^]cy obywatelami jednej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron zamieszkuje na obszarze drugiej Strony, wówczas właściwe S3 również s[^]dy drugiej Strony.

(2) * Jeżeli w chwili wniesienia pozwu jeden z małżonków jest obywatelem jednej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, drugi zaś obywatelem drugiej Strony i zamieszkuje jeden na obszarze jednej, drugi zaś na obszarze drugiej Strony, wówczas do orzeczenia rozvodu właściwe S3 sądy obu Umawiaj[^]cych si[§] Stron. S3dy te stosuj[^] przy orzekaniu prawo swego państwa.

Artykuł 24

Nieważność małżeństwa

(1) Orzeczenie o nieważności lub o nieistnieniu małżeństwa dopuszczalne jest tylko wówczas, gdy przesłanki nieważności albo nieistnienia przewidziane S3 zarówno według prawa miejsca zawarcia małżeństwa, jak i według prawa tej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, której obywatelami S3 małżonkowie.

(2) Do określenia właściwości S3du stosuje si[§] odpowiednio postanowienia artykułu 23.

Artykuł 25

Uznanie za zmarłego

(1) Dla uznania osoby zaginionej za zmarł[^] oraz stwierdzenia chwili zgonu właściwe S3 prawo i organy tej Umawiaj[^]cej si[§] Strony, której obywatelem ta osoba była w czasie zagini[^]cia.

(2) Organy jednej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron mog[^]3 uznać za zmarłego obywatela drugiej Strony:

a) jeżeli wniosek zgłasza osoba, która zamierza wyst[^]pic[^] z opartym na przepisach prawa spadkowego roszczeniem do majątku ruchomego lub nieruchomości osoby zaginionej znajduj[^]cego si[§] na obszarze tej Strony;

b) na wniosek małżonka osoby zaginionej, jeżeli małżonek ten przebywa w czasie zgłoszenia wniosku na obszarze tej Strony.

Stosunki mi[^]dzy rodzicami i dziećmi

Artykuł 26

(1) Jeżeli rodzice i dzieci mają wspólne obywatelstwo* dla stosunków mi[^]dzy nimi właściwe jest prawo państwa, którego S3 obywatelami.

(2) Jeżeli dziecko ma inne obywatelstwo niż rodzice* wówczas dla stosunków między dzieckiem a jego rodzicami, w tym również dla ustalenia pochodzenia dziecka z małżeństwa, właściwe jest prawo państwa, którego obywatelem jest dziecko.

Artykuł 27

Dla stosunków prawnych pomi[^]dzy dzieckiem pozamałżeńskim a matk[^]3 i ojcem właściwe jest prawo państwa, którego obywatelem jest dziecko.

Artykuł 28

Do zaprzeczenia oraz ustalenia ojcostwa właściwy jest S3d tej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, którego prawo jest właściwe zgodnie z artykułami 26 i 27. Jeżeli obie strony procesowe mają miejsce zamieszkania na obszarze jednej z Umawiaj[^]cych si[§] Stron, wówczas właściwy jest również S3d tej Strony.